8. 11. 2026 – Menší zlo

1. čtení: 1Ř 7, 15-25

Píseň: S233 – Odpusť

Základ kázání: 2Sam 18, 1-18

Kázání: Milí shromáždění,

kolik dobra *chtějí* lidé! Zejména pro *sebe*. Ale tím to pro většinu hasne. Tvrdě dřít a makat den za dnem, měsíc za měsícem, rok za rokem, desetiletí za desetiletím, generaci za generací na *dobru*? Které ještě tak strašně říkáme, že *chceme*?!

Zase *tak* moc ho většina lidí nechce. Určitě ne dost na to, aby přemáhali sami sebe. Aby tedy sami šli a dřeli. Namáhali se. Zato žvanit o tom, jak někdo *jiný* má činit, co *my* chceme – tak to o stošest. Někdo *jiný* má žít a dělat a odpracovat *naší* víru. Co *my* považujeme za dobro.

Apoštol Pavel to velmi přesně rozpoznal a pojmenoval jako hřích. Tedy jako pýchu a sebestřednost – jak nápadně! Jako *do-sebe-zakroucenost*! Žvanit o dobru a chtít dobro – to totiž nic nestojí. Dělat dobro – to je úplně jiný „sport."

A protože to, co pojmenoval tak výstižně apoštol Pavel je naprosto *všelidská* skutečnost, tak stejné sledujeme už drahnou dobu také v příbězích krále Davida. I v dnešním příběhu tak strašně hlavně *chtěl*, aby s jeho synem Abšalómem jednala armáda *šetrně*. Doslova *laskavě*, hezky (BKR) nebo něžně. Jak absurdní – jednat *v bitvě* s nepřátelským velitelem, agresorem, hezky, laskavě. Dvojnásob s vrahem, žhářem, zrádcem, vzbouřencem.

Tím šílenější, zvrácenější je toto Davidovo uvažování, že to byl David sám, kdo usiloval o „menší zlo" s Abšalómem pořád. V závěrečných příbězích této části zejm. ve vyhnutí se bitvě, válce s Abšalómem. Na kterou stejně, *nevyhnutelně*, došlo.

Ale tak už to s lidským uvažováním a „moudrostí" bývá: Činíme pravý opak dobra. Ale jsme o dobrotě zla tak přesvědčeni! Tak nápadně v absurditě „menšího zla" – není přece lepší dělat rovnou dobro? Vždyť ono „menší" zlo se posléze ukazuje takřka vždy jako zlo mnohem větší.

Tak i David opustil Jeruzalém. Místo aby už dávno odrazil Abšalómův útok a bylo by vyřešeno. Tak ponechal ženy na obranu města a poslal starce rozporovat Abšalómovy rádce. Starý rádce Chúšaj tak způsobil jen silnější

armádu proti Davidovi. A ženy byly veřejně znásilněny. Ale tak zvláštním způsobem, že Abšalóm stejně „neměl potomka." Jak nám to prozrazuje úplný závěr Abšalómova příběhu.

Tolik zbytečného zla. Protože lidé *už zase* hledali „menší zlo." Lidé *chtěli* dobro, ale tímto to haslo – a tak činili tolik, tolik zla. Už v Abšalómově vraždě staršího bratra.

A stejně i dnes. Na úrovni jednotlivce, rodin, institucí, církví, sborů, národů i mezinárodně je snad zřejmé, že pořád všichni mají plnou pusu dobra. A jak ho hrozně chtějí. Ale dělat ho *nebudou*. Namáhat se pro něj *nebudou*. Natožpak obětovat *své*. Nebo sebe. To raději dělají znovu a znovu zlo. Často ještě komicky „menší." Už v tom prázdném žvanění o dobru!

Tak *nemá* překvapovat stejné chování v příběhu i dál. Voják, který našel Abšalóma, s ním neudělal nic dobrého. Ale šel ho nahlásit veliteli Jóabovi. Ačkoli i před ním se obhajoval královým příkazem jednat s Abšalómem laskavě. Ale obklíčeného viset na stromě ho nechal. No, to je tedy dobra, laskavosti, šetrnosti!

Protože chtít dobro umí každý. Žvanit o „chtění" dobra umí každý. Sociální sítě jsou toho plné. Vždyť i evangelické sbory. Ale pouhá jedna věta tomu všemu zavře pusu: Tak to jdi (u)dělat. Ta *svá* slova. Tu *svou* víru. Ty *své* pocity. Tu *svou* přesvědčenost o tom, co a jak má nebo nemá být. Co „se" má (u)dělat. Když to vše tak moc věříš. A najednou „ticho po pěšině."

Protože když přece žvanil sám není ochoten pracovat a namáhat se pro *svou* víru – proč by to dělal někdo jiný? Který hlupák, blázen by na to přistoupil? A přesto je opak běžný v ČCE stejně jako mezi pohany. „Já chci, já věřím, já si myslím, já cítím – tak *ty* dělej." Vždyť už v rodině. Vždyť už vůči Bohu – to Bůh má zařídit, aby nebyly války, nespravedlnost, vraždění, krádeže, lhaní, nespolehlivost, zrady. Lenost. Sebestřednost. Pýcha. Nezájem. Potřební. Ne *lidé*, kteří *jediní* působí tato i další zla!

Tak i Abšalóm byl nakonec zabit v bitvě. Zcela zbytečně. V bitvě, které se David tak moc usiloval vyhnout. A ve které mu *prý* na Abšalómově ne-zlu prý tak záleželo, že do bitvy raději nešel. Protože tak moc *chtěl* dobro! A jak moderně na zprávu o smrti syna zareaguje – ostentativním pláčem a nářkem! Asi jako dnes nejen na sociálních sítích. A Davidovi jako i dnes za takovou předstíranou ctnost přijde akorát pravda. Ukázání toho tak nápadného pokrytectví a hanebnosti.

V nichž pořád znovu a automaticky hledáme, jak činit dobro lidem zlým. Ale ne dobrým. Jak vyhovět zlým, sebestředným, zneužívajícím, podvodníkům, vražedkyním a dalším. Ale ne laskavým, hodným, pracovitým, „milovaným." Opět velmi moderně tehdy i dnes. A pak brečí

jednotlivci, církve i národy: „Kde jsou ti laskaví, dobří, hodní, pracovití, poctiví, věrní, obětaví – které jsme vyhnali, zneužívali, nenáviděli, zabili?“

Místo abychom činili dobro *nejprve* dobrým. Už Bohu. Už jen z prosté vděčnosti. Z očividné *závislosti* na dobru ostatních. Už Božím. A *pak* také někomu dalšímu. Místo abychom žvanili o dobru, a co má být, a co „*se* má udělat – prostě udělejme to *námi* přece tak hlasitě věřené a chtěné.

A stejně i ten Abšalóm. Jehož asi nejhlubší motivaci ke vzpouře jsme se dověděli až po jeho smrti: Neměl děti. Přestože byl druhorozeným královským synem. Posléze prvním dědicem trůnu. Přestože byl krásného až nádherného vzhledu. Přestože byl také zdatný a šikovný. Přestože znásilnil Davidovy ženiny. Abšalóm *neměl děti*.

Tak k čemu pak žít? Čemu, komu se oddat? Co po nás zůstane bez dětí – práce na poli nebo v korporátu? Tak i Abšalóm zešílel. Pod tlakem reality prázdnoty a zbytečnosti vlastního života. Jak běžné je to i dnes. A začal vymýšlet kdejakou pitomost, hlavně aby nemusel dělat to základní dobro člověka. Zadané už Bohem už v Gn 1: Ploďte se a množte se a naplňte zemi. Co lepšího přeci chceme s životem udělat?

Ale když i rodina a děti jsou tolika považovány za zlo. Tak přece celoživotní zbytečná, nesmyslná a bezcílná práce v mašinérii korporace, státu apod. vypadá opět jako *menší zlo*. Na rozdíl od péče o rodinu a děti nahrazené péčí o jiné potřebné – jako např. řádové sestry i bratří. Tedy jiným *nezištným dobrem* těm *nejmenším* (Mt 5, 19; 18, 10-14 atd.)? Skoro jakoby to celé byla jen zástěrka pro pýchu, sebestřednost, lenost a sobectví?

Tak i Abšalóm vedl vzpouru. Vraždil. Zapaloval pole. Znásilňoval na střeše paláce za bílého dne. Stavěl si sloupy. Aby tedy nebylo zapomenuto jeho jméno. Alespoň zlem. Když holt měl dojem, že dobrem to nepůjde. Ani tím tak samozřejmým a po 99, 9% dějin lidstva naprosto nediskutovaným – rodinou a dětmi.

Protože chtít dobro dovede každý. Ale ať ho dělá někdo jiný. Dnes i rodiny a děti ať mají „oni.“ Tolik cennějších darů než život přece máme k rozdávání! Ve státu stejně nápadně jako v ČCE. Ať *oni* plodí a vychovávají pracovníky a plátce a daní a ty všechny, které *já* potřebuji k životu. „Ale *já* to nezbytné pro život svůj i ostatních dělat *nebudu.*“ Vždyť kde v církvi jsou děti už drtivé většiny těchto žvanilů – s vlastními rodinami?

Tak i Abšalóm skončil tak ubit a pohrdán, jako přímo i nepřímo ubíjel a pohrdal ostatními. Ačkoli i jeho otec pro něj chtěl „dobro“ – jen ne natolik, aby ho sám uskutečnil. Abšalóm skončil pohozen do strže zaházen kamením, aby byla „vymazána památka na něj.“

Protože činil zlo. Sice věřené jako dobro. Jistě také *chtěné* jako dobro. Ale bylo to zlo. Protože sebestřednost a pýcha. A také proto je zlo *vždy* sebedestruktivní – dříve nebo později. Také proto je vítězství Boží nevyhnutelné. Nezastavitelné. Protože Boží dobro je věčné (Ex 20, 5-6). Každé učiněné dobro zůstává a působí v tomto světě až do jeho konce. A bude i po něm. Protože věčný Bůh je dobro.

A přesto i v této církvi hlavně hledáme, aby někdo *jiný* dělal, co *my* chceme. Co věříme. Protože stejně už v rodinách.

A tak to končí stejně jako s Abšalómem a tolika jinými: Ztraceností. Bezvýznamností. Prázdnotou. Samotou. Zbytečností. Nesmyslem. A tak depresemi. Úzkostmi. Pocity vlastní nehodnoty. Zbytečného života. Hryzajícího svědomí. Oprávněně, podloženě, pravdivě. Protože tak to je. V drtivé většině vlastní volbou takového člověka. Dnes už často puberťáka. Který je učen už svými rodiči, že rodina a děti jsou špatně. Ale šprtání se do školy a chození do práce mu přinese štěstí. Ačkoli sám už léta zažívá, že je to naprosto absurdní. A tak více a více dětí už kolem 13 let končí v péči psych-iatrů,-oterapetů a hlavně –ofarmak. Nebo si rovnou vezmou život. Vždyť ani jejich rodiče nečiní dobro. Ale žvaní o něm. A jak mají jejich děti konat dobro. *Proti* příkladu jednání už svých rodičů.

Už Abšalóm skončil stejně. Také v zoufalé snaze nežít zbytečný, prázdný, nesmyslný, bezcílný, nehodnotný život k ničemu a „odnikud nikam." Ale místo činění Božího dobra – tedy nezištného – dovedl dobro jen chtít. A žvanit o něm. A tak místo chtěného dobra působil tolik zla. Válek, vraždění, znásilnění, požárů, zrad. Utrpení. Smrti. Samoty. Už sobě.

Jak ubohý i on byl člověk! Kdo vysvobodí z tohoto těla smrti?

Jedině Bůh. A lidská poslušnost Bohu. Protože ani smrt sama o sobě nevysvobozuje z prázdnoty, zbytečnosti, bolesti ani utrpení. Vždyť tolik jich sama působí! A do *toho* smrt vrhá. Vždyť definice pekla je: Úplná oddělenost, samota od Boha.

Ale co je u člověka nemožné, je u Boha možné. A Bůh *své* vždy *nezištné* dobro zadává jako smysl lidského života od počátku (Gn 1+2).

Amen